

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 12. vinotoka 1877.

List 41.

Serčnost, več serčnost za sv. vero!

V nekem nagovoru do rimske mladine l. 1872 so rekli sv. Oče:

„Vidim, hvala Bogu, da ljudje spregledujejo, kako košen je njih stan; vidim, da katoliško ljudstvo, po vsem svetu razširjeno, vzdiguje sveto in ponižno opozicijo (nasprotvanje) zoper duha brezbožnosti, ki žuga ves svet preploviti...“ Duh brezbožnosti, duh brezvéststva, duh vérske vnémarnosti hoče zemljo zatopiti, pravi namestnik Kristusov, in to vsak lahko sam previdi, kdor ni nalaš slép. Zato na noge, na vojsko zoper duha brezbožnosti in brezvéststva! Več določnosti, več serčnost je potrebna za našo prvo in naj veči dobroto, za sv. vero.

Pravim, prva in naj veči dobrota. Dosti kužljivih in lažnjivih naukov je nova éra na dan spravila; ena izmed družih lažnjivost je tudi ta, da domoljubje škodo terpi, ako se naj vikši namen človeštva ne prekucne z neslanim rekom in terditvo, da za „narodnost“ je v prvi versti treba skerbeti; le časni blagor svojega naroda bi hotli, za njegovo neminljivo srečo jim še toliko mar ni, kolikor za lanski ali predlanski sneg. Pa kako lažnjivo in brezbožno je to terjenje, je dosti očitno že iz tega, da človek v resnici tudi časno srečen ni, ako je sam svoj naj viši namen prekucnil ter mu je ktera koli si bodi časna reč več, kot Bog, duša in večnost. Kdor se od te brezglavne misli morebiti še do danes ni ozdravil, bi ga vendar naj novejša dogodbe morale ozdraviti, ako nima črne mreke na očesih in neomečljive zaguljenosti na duhu in na sercu. Kako to?

Časniki so une dni pisali, kako so ruski rudečkarji, imenovani „nihilisti“, ničvérci, hotli na Bulgarskem cara umoriti. Kakošni ljudje, kakošni „domoljubi“ so tedaj ti brezvérci? Ali niso podobni francoskim „ničarjem“ in rudečkarjem v Parizu, ki so takrat, ko je bila dežela v naj silovitiši stiski po zunanjem sovražniku, sredi svojega deržavstva in glavnega mesta rogovilstvo vpalili, poslopja s petrolejem požigali, ropali in tolovajili, svoje lastne rojake klali in mesarili! To so delali ravno ko so Prusi Pariz oblegali!... In ravno te dni so naznanaovali, da tudi zdaj so francoski rudečkarji dali razglas, s katerim napadajo Mak-Mahonovo politiko in tudi politiko zmérnih republikancev. Po svojem programu hočejo zatreti deržavno podporo za bogočastja, hočejo pregnati jezuite, hočejo posvetnjaški poduk, zatertje stalnega vojaštva, senata in republikanskega predsedništva itd. Sovraštvo Boga in vere tem kervavam ljudém povsod in vselej spod kape gleda. — Po kopitu francoskih klavcev bi tedaj radi delali tudi ruski obse-

deni „nihilisti“! Zdaj ko je ruska domevina zarad vojske s Turkom v naj večih zadregah, ti „nihilisti“ gredó in na samem Bulgarskem cara zalezujejo, da bi ga zaklali in tako Rusijo še v večje zadrege spravili. Če pa tudi bi se to zalezovanje ne poterdilo, je vender znano, da „nihilisti“ gredó na to, da bi zaterli vsak red, ki ga postavlja vera, pravnost, olika in politika. To je ničvérska rodoljubnost na Francoskem in na Ruskem!

Ko so sv. Oče o začetku rusko turške vojske rekli, da na Rusu hudo sloni roka Božja, so liberalci strašno zaropotali, in nekteri na Českem so boje celo v rusko razkolstvo prestopili! So mar taki za našo slovansko reč kaj storili? Storili že, pa nič dobrega ne, ampak hudo; ravno s tem so pokazali, da tudi med Slovani so taki, ki niso zmožni ne svoje edino prave vere ceniti in ne očetovskih besed Pija IX razumeti. Namesto s svojim odpadom se maševati, naj bi bili kakor véрни katoličanje rajši caru svetovali, rekši: Vélíki samodéržec, da boš imel na vojski zoper nevérnika Božji blagoslov, da boš za slovansko reč res kaj storil, stori poprej sam pravico katoliškim škofom in drugim nedolžnim katoličanom, ki samo zato v Severiji (Sibiriji) trinoško pregnanstvo terpe, ker so bili dosti pošteni in značajni, da svoje dolžnosti niso zanemarili, svojega poklica ne izdali, — ter jenjaj nadalje preganjati katoličane, ki Ti niso nič žalega storili. Pusti pri miru njih vero. — In povemo Ti še to, da le s tim bi Ti svoje veliko carstvo vterdil nepremazljivo, ako bi s svojim narodom vred v „unijo“ prestopil. — Rusko trinoštvo do katoličanov s postavami izgovarjati je ravno to, kar je bilo sklicevanje nekdanjih poganskih klavcev na postave. „Postave se dajo prenarediti“, je rekel Gregorij XVI Nikolaju caru, ki se je tudi na nje skliceval.

Povsod in vselej je neoveržljiva resnica, da tisti, ki so naj boljši katoličani, so tudi naj zanesljivši domoljubi. S tim je omenjeni ugovor menda zadosti pojasnjen, torej rečem nadalje: Serčnost, več določnost za sv. vero! Ako n. pr. Slovencem vero uzamete ali s svojo nemarnostjo storite, da drugi naš narod izneverijo, je tudi narodnost ob tla. In pa kaj pomaga našemu narodu vsa narodnost, ako bode vsaki izmed nas čez nekaj malo časa, to je po smerti, naj vekomaj suženj, zaveržen, pogubljen! Tam ne bo več ne slovenščine in ne nemščine, ampak le „satanščina“!

Verska brezskerbost in vnémarnost (indiferentnost) je storila, da je bila na Francoskem ob koncu unega stoletja vera prišla do brezna zatertja, ter je bila res v deželi v očitnosti zaterta za nekaj časa. — Kako tedaj so delali tisti brezverski „domoljubi“?

Nekaki učenjaki, „modrijani“ (?) so o polovici prejšnjega stoletja hotli francoski narod „olikovati“ s svo-

jimi spisi. Pisali so s sladkimi, mičnimi, vabljivimi besedami, vse je bilo medeno in „ocukrano“; pa bila je sama mišica. Zakaj? Zato, ker so s svojimi spisi vse zlagoma kapali in cedili v serca strup in želc zoper vse, kar je sveto, versko, božje. Glasno so bobnali, kako so njih spisi potrebni zaoliko. Res so se ti kužljivi spisi močno razširjali, njih šipanje in zabavljanje, strupeno pikanje, bistrourno bogoskrustvo je ljudstvo do groze kužilo; kdor koli se je zeel šteti med olikane, je bral, serkal strup nejevere, bogoskrunske laži in psovanja. Razdjanje je bilo čedalje večje, kakor se tudi žrelo razširja, kadar velik hudournik dère vanj.

Kar je bilo še vernih, so prihajali zmeraj bolj léni in mlačni, nejevera je dan na dan dobivala več prijatlov, in v nekterih desetletjih je bila spačenost tolika, da so sovražniki Kristusovi kar očitno razodeli, kaj namérjajo. Dobili so nevérniki vso moč in oblast v roke in pričeli so z divjaško silovitostjo zatirati keršansko vero; zaperli so cerkve, prepovedali pod smertno kaznijo službo Božjo in deljenje ss. zakramentov; škofo in duhovne so nekaj pregicali, nekaj pa jih na stotine poklali. V doveršenje obsedene in bogoskrunske nesramnosti so celo dekret dali, da ni Boga! Človeško pamet samo so ti „filozofi“ za boginjo oklicali; to boginjo jim je pred oči stavila neka baba „komedijantovka“, ki so jo na nosilnici nesli v stolno cerkev glavnega mesta; tam so jo postavili na oltar, so ji djali križ pod noge ter ji kadilo zažigali! — Kako so te brezvérske pošasti ljudi mesarile in klale, kdo bo to popisoval?

Pa kako je bilo vendar mogoče, da so se pri katoliškem narodu, v številu trideset milijonov, take pošastnosti godile?... Velik del zato, ker tisti, ki so imeli še vero, niso do časa vere varovali, branili, se za njo niso poganjali. Brali so rajši sovražne in bogokletne spise in bukve brezvercev, hodili v njih nesramne komedije, imeli so po hišah, prodajalnicah, gostilnicah le brezverske spise, bukve itd., namesto dobrih in vérskih. Koliko se tudi zdaj huđega stori z brezbožnimi časniki, knjižurami, posojevalnimi bibliotekami, po kazališih itd.: pa kdo se za to meni? Vse skorej se bere, razširja, vsega skorej se tudi taki vdeležujejo, ki hočejo še za „vernike“ veljati!

Česa tedaj manjka, kaj se pogreša, v čem je skaza? Verske določnosti ni; serčnosti za vero manjka! Mnogi mislijo, da so dobri katoličani, če tudi za svojo vero nič ne storé, temuč se z njenimi preganjavci pajdašijo, velikrat z njimi potegnejo zoper svojo lastno vero ali vernike! Ne sreča preteklih časov nas mora spodbudovati k gorečnosti za sv. vero, k določnemu poganjanju za resnico, k ljubezni in verni vdanosti do Kristusovega namestnika Pija IX. „Kdor ni z menoj, je zoper mene, in kdor z menoj ne zbira, on raztresa“, — govori Sin Božji. Nobeden ne smé na dvé strani omahovati, ampak čversto se mora vsak pošteni katoličan vstopiti na desnico, ne tajiti svoje vere, ampak očitno jo spoznavati. To nobenkrat ni bolj potrebno, kakor ravno dandanašnji. — *Dixi salvare desiderans animam meam.*

Kardinal Antonelli.

(Konec.)

Antonelli je tako stalno hodil ravno pot pravičnosti in poštenosti, da tudi le en sam trenutek ni omahnilo zaupanje sv. Očeta do njega. Delil je med tolikimi britkostmi tudi vse veselje s sv. Očetom; vidil je, kako se po vsem svetu prečudno poživlja sv. vera in sinovska ljubezen katoličanov do sv. Očeta, kterega je on tako zvesto branil; vidil je pa tudi, kako so vsi zvesti ver-

niki celega sveta zadovoljni z njegovim djanjem. Iz naših krajev in od drogód, kadar so se sv. Očetu pošiljale kake adrese, vošila itd., je to navadno šlo skoz Antonellie-ve roke.

Antonelli je imel veselje, da so Pij IX doživeli leta sv. Petra v Rimu; vidil je in potrebno sodeloval, ko je bilo ustanovljenih 6 nadškofij, 111 novih škofij in 20 apostoljskih namestnij, novo ustanovljenje katoliške cerkvene vlade (škofijstva ter hierarhije) na Angleškem in Holanškem, vidil je sad taistih. Bil je pri prelepah cerkvenih slovesnostih, ko je bilo veliko služabnikov in služabnic Božjih od papeža za svete in zveličane razglašenih, in teh je bilo pod Pijem IX več, kot poprej pod papeži poslednjih 150 lét skupaj. Trikrat je imel srečo viditi naj večí del vsih škofov vsega svetá zbranih krog sv. Očeta. Doživel je zadostenje, da 250 škofov, ki so bili v Rimu o taki priliki, je papežu slovesno naznanilo prepričanje, da papežu je potrebno svetno gospostvo, — s tim pa so škofoje naj očitniše, glasno in odkritoserčno poterdili Antonellievo politiko. Velika je bila Antonellieva državniška spretnost in učenost, ako se gleda tudi le samo na človeško stran, vendar brez vse primére večí je bila oziroma na versko stran. Naj viši, večna slava ranjcega kardinala je ta, da je bil zvest sin sv. Cerkve. Nasledki njegovih déel v povišanje sv. Cerkve, v brambo papeža, v Božjo čast se raztegajo po vesoljnem svetu. Z imenitnimi darovi serca in duha ga je okovaril Bog za to tako visoko službo. Vender ne njegova bistrournost, ne njegova serčnost, ne njegova vse obsegajoča previdnost, ne njegovo poznanje človeka, ne njegova državniška učenost niso naj blagši teh darov: biser med njimi je bila njegova vernost, njegova vselej neomahljiva zvestoba do sv. Očeta. Z le-to je skor 27 lét polnih bojov in britkost, neupogljiv, serčen in neobupljivo stanovit en ostal na strani sv. Očeta, kakor njih naj bolji služabnik.

Ako se oziramo na domače življenje tega kardinala, je Antonelli v svojem osebnem življenji zmeraj bil na visoki stopinji katoliške vere in čednosti, pravi „Regensb. Kalend.“ za 1878, iz kterega smo ta spis po naj večem povzeli. Bivavši od otročjih lét sredi svojega katoliškega ljudstva, odgojen v častitljivih vérskih naukih in izročilih in rimskih šolah v ta namen, da bi pospeševal naj tehtniši koristi vesoljne sv. Cerkve, mu s sovražljivostjo in nevošljivostjo napajana kritika njegovih sovražnikov nikoli ni mogla po pravici očitati kacega pogreška v npravnosti (čednem in čistem življenji) in poštenosti. Bil je katoličan brez graje, odkritoserčen, pobožen, ki se je skazoval z delitvijo bogatih milošenj in z veliko previdnostjo v govorjenji. Redno je Antonelli vsako jutro ob 6 sedel že pri svoji delavni mizi, ko je bil že poprej vselej pri sv. maši enega svojih kaplanov; redoma po enkrat v tednu pri sv. Obhajilu; in ako je kak delavnik svojega strežaja oprostil slišanja sv. maše, je navadno sam mašniku stregel pri naj svetejši daritvi. Njegov obed je bil priprost in zméren. Potem ko je več ur z natezanjem delal, se je podal k sv. Očetu, da jim je poročal o državniških in družih zadevah; naslednjič vse dopoldne pa je zaslíšanja sprejemal, in pri taci priliki so pričujoči vselej ginjeni občudovali njegove velike dušne zmožnosti, njegovo prirojeno dostojnost in častitljivost, njegovo neoskrunjeno brezmadežnost. Navadno je imel Antonelli med 8. in 9. uro zjutraj zaslíšanje pri sv. Očetu ter je poročal o državnih in cerkvenih zadevah. Za-se je čez dan imel le samo kratki čas pri jedi in malo trenutkov, ki jih je prebil pri svojih sorodovinskih domačih, zlasti pri svoji že prav stari materi, do ktere se je vselej obnašal s priserčno ljubeznijo naj boljšega sina.

Tako je živel Antonelli kakor naj boljši katoličan v vsakem oziru. Kako se tedaj zлага s tem lepim življenjem nesramno frajmavarsko čebljanje zoper tega preslavnega moža? Kdo bo verjel liberaluhom, kar so še v kratkem krehali zoper Antonelli-a! Le kdor je berlav, da obreklijivih mavtarjev ne pozna, ali pa hudovoljen in sam nič vreden, tisti jim verjame in z njimi vleče.

Z nepopisljivo poterpežljivostjo in močnodušnostjo, z nenavadno previdnostjo in v naj hujših viharjih, ki so kdaj gonili čoln sv. Petra, je Antonelli do konca delal. Tatinski hinavci so njegovo modrost psovali z „jezuitovsko zvijačnostjo in reakcijo“! Prav pomenljivo: kdor sebe in druge brani, da bi ne bili oplenjeni, ta je „zvijačen reakcionar“, starokopitnež! Bolj primérnega spričevanja bi psevdoliberalstvo ne moglo dati samo sebi, kakor je tako psovanje naj bolj poštenega moža. Ni doživel konca sedanjega viharja; postal je v Gaeti minister, ko se je bil vihar pričel; čez 26 lét je v svoji službi umerl v Rimu, ko ni bilo še konca viharja; vse hudo ga je zadevalo, pa nobena lomaš ga ni poderla.

Akoravno je poslednje leta hudo telesno terpljenje terlo kardinala Antonelli-a in bi bil morebiti v kakih toplicah našel pomoč zoper bolezen; vendar tega ni poskušal. On nikoli ni odstopil od strani sv. Očeta, nikoli ni prišel iz vatikanskih zidov, odkar se je Vatikan zaprl, kakor tudi Pija IX od tistega časa ni več vidil svet in ne rimsko mesto. Umerl je Antonelli junaško kakor vojšak na svojem izročnem mestu. Že l. 1871, ko smo se mu šli poklonit, je prišel hudo zdelan iz neke stranske sobe in rekel: „Son' poco zoppo“ — malo šantav sem. Lomila ga je namreč protinska bolezen. V teku leta 1875 in 1876 so večkrat poročali, kako hudo ga bolezen napada; vendar se je vselej še pozdravil in vselej k svojim opravilom se povernil, čeravno ga je to stalo veliko premagovanja.

Še 3. listop. 1876 je sloneč na stolu sprejel novega francoskega poslanca barona Baude-a v kratkem zaslišanji, kar se je zgodilo v naj hujših bolečinah, katerim pa je še kos bil. Tudi 4. listop. v jutro je še vstal in se je v slanjači dal nesti pred duri sv. Očeta, kakor že nekaj časa, odkar je le še z naj večim trudom zamogel hoditi. V velikih bolečinah je lezel pred papeža, da jim je poročal o tekočih opravilih in sprejel od njih povelja in določila. Potem je še delal z namestovalcem msr. Vanutelli-em in sprejemal je zaslišanja.

Britko ginjeni so bili sv. Oče pri toliki gorečnosti, od ktere še tako rekoč umirajoči kardinal noče odjenjati, in večkrat čez dan so velevali poprašati, kako je s kardinalovim zdravjem. Ko so naslednji dan papež k njemu poslali svojega zdravnika dr. Pelagello-ta, se mu je že z naglico smert bližala. Prijel ga je zdravnik za roko in mu je rekel: „Eminencijs, Vi imate serčnost; in zato Vam povem kakor kristjan in prijatelj: le samo eno upanje še imate, križ.“... „Umevam“, je odgovoril kardinal, in naj manjši strah se ni pokazal na nobeni žilici njegovega obraza. „Hvala Vam; recite, naj pride k meni P. Rossi.“ P. Rossi, njegov spovednik od davno, ga je spovedal; mons. Marinelli, sakristan papežev in župnik v apostolskih dvoranah, mu je podelil sv. Popotnico; precej potem na vse zgoodej je Antonelli poslal Marinelli-a prosit sv. blagoslova papeževa za zadnjo uro in pa ob enem v njegovem imenu za odpušnje pogreškov, kateri je kje storil v svojih službah. Sv. Oče so roke povzdignili, molili in blagoslovili kardinala ter so sporočili: da papež mu nima nič odpušati, temuč le zahvaliti ga za vse skerb v državnih zadevah in za vzvišeno zvestobo, katero je osebi papeževi zmeraj skazoval. Pri tem sporočilu se je kardinalu še enkrat zasvetilo gasneče oko. Ko se je daniło,

so se pričele smertne težave, prejel je sv. poslednje olje o 1/26, 10 minutev po 7, je sklenil. Do zadnjega trenutka je bil pri čisti zavednosti. Pij IX so čakali in molili.

Ko je bil umerl, so šli pa sv. Oče zanj maševat. Po sv. maši so dali potrebne povelja za nadaljevanja poprej od Antonelli-a oskerbovanih opravil, potem so se zaperli in oba naslednja dneva niso dali nobenega zaslišanja. V tem ko je kardinal ležal na mertvaškem odru v vijoličastni kardinalski obleki, z rudečim kardinalskim pokrivalom, s križem v rokah, in na perstu s predragim pečatnikom, ki mu je ostal tudi v grobu, so na papeževo povelje zaporedoma maševali vsi prelati vatikanski. Spremljen je bil 8. listopada zjutraj k sv. Lorencu zunaj mesta z vsimi slovesnostmi, in tam so ga oo. kapucini položili zraven njegovega brata Filipa, ki je bil umerl v grudnu 1873. Zapečaten je bila kardinalova rakev po papeževem vradniku z Antonelli-evimi pečatniki in z gerbom papeževim. Drugo jutro je bila pri Mariji D. v Transportini na papeževo povelje silo slavna mertvašnica, pri kateri so peli pevci sekstinske kapele. Vsi poslanci, ki so pri papežu iz vsih krajev, so bili pričujoči. To je bila poslednja čast, ki so jo zastopniki tujih vlád skazali kardinalu Antonelli-u.

Reč, katero je Antonelli branil, je močnejši, kakor pa nejevera, materijalizem in divjaška silovitost naših dni, in katoličani upamo, da ni preveč daleč dan, ko bodo tudi mnogi, ki so zdaj morebiti še slepi, jasno spoznali, da to, za kar se je Antonelli poganjal in vojskoval, je edino pravo in dobro; ne pa to, kar sedanji liberalizem terdi, dela in uči. Bog daj vselej zvestemu Pijevemu državnemu tajniku večni mir.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Kratka kateketika za bogoslovne zavode i preparandije. Napisao dr. Martin Štiglic. Odobrila preč. nadbiskupska duhovna oblast v Zagrebu. V Kraljevici [Portorč, na Primorskem] 1877.) — Ta nauk se sicer nahaja pogosto v debeljših knjigah, z mnogimi paragrafi in stranmi; v dr. Stighčevi knjižici pa je vse naj bolj potrebno posneto na 50 stranéh in v 30 paragrafi; torej ima prednost pred mnogimi drugimi knjigami te verste, ki jih mora človek dolgo čitati in jedra po njih iskati. Pregledali smo lepo delce in moramo priznati: 1. Delo ni suhoparno, kakor marsiktere tega oddelka, ampak gorko, serčno, živo napeljevanje, kako naj učitelji keršanskega nauka otroke z dobrim vspehom učijo in urijo (I. odsjek) in odgojajo in vadijo (II. odsjek). 2. Pristavljene so večkrat dobre djanske pripomenke in nagibljeji, n. pr. str. 8., kako papež Pavel V z okrožnico 1607 daje po 100 dni odpustkov učiteljem, kadar koli učence podučujejo v keršanskem nauku; 7 lét odpustka, kadar jih v nedeljo ali praznik peljejo v cerkev k keršanskemu nauku; staršem in gospodarjem pa 100 dni odpustkov, kolikorkrat svoje otroke ali svoje podložne učijo keršanski nauk; enako vsem vérnikom, kadar drugim saj pol ure pojasnujejo katekizem; poslednjič vsem, ki so pričujoči pri tem podučevanju, tri leta, in vsak praznik B. Marije D., ako opravijo spoved in sv. Obhajilo, 7 lét odpustkov. 3. Gosp. pisatelj pridno jemlje ozir tudi na domače vire, sinode, škofovske okrožnice jugoslovenskih višepastirjev, na domače pisatelje itd. Smemo reči, da vsak, tudi v tej stroki dobro izučeni, bode s koristnostjo to delo vzel v roko, ki resno teži na to, da se mladina v resnici djansko, ne samo znansko odgoja. V vvodu n. pr. pravi pisatelj: „Znamem iz izkustva, da treba više vremena uložiti za praksu nego za teoriju, ako hočemo, da bude

obuka uspešna i koristna.“ — Na str. 14. pa: „Pomo-
gućnisti neka se jednom uvedeni katehisam ne mienja,
pače jedan te isti neka se upotrebljuje u školi, v crkvi
i u svakom ovakvom obučavanju u čitavoj biskupiji,
koji se zove biskupski katehisam. Sv. otci pape vruče
priporučajo, da se jednoga katekisma drže čitave po-
krajine.“ Pisatelj na to prigaja, da naj se otroci pod
stavne in bistvene reči učijo dobro na pamet, da imajo
terdno podlago. To je čisto prav. Rado se namreč
zgodí, da ta uči tako, drugi drugač; ta po tem, drugi po
drugem redu, — in kaj je nasledek? Ta, da otroci ne
znajo nič, ako jih ne izprašuje ravno tisti učenik, kateri
jih je učil!

Štiglicева kateketika ima zraven drugih dodatkov
tudi šolsko osnovo.

K oddelku „molitve“ naj bi se pridjal tudi „rožni
venec“, ki naj bi se ga šolski otroci dobro naučili mo-
liti, zlasti po mestih, koder se ga doma malo učijo, ali
pa nič ne. Ko se pred šolo in po šoli molijo n. pr. en
dan tri Božje čednosti, drugi dan jutranje, večerne mo-
litve itd. itd., naj bi se kak dan v tednu obmolila tudi
ena ali druga kitica (odstavek) rožnega venca, da se ga
otroci zlagoma djansko vsi dobro naučijo. Po zgledu
dobrih francoskih katekizmov bi bilo močno svetovati,
da vse navadne in potrebne molitve naj bi bile v po-
sebnem oddelku, precej v začetku skupaj, da se jih
mladina že v naj prvi mladosti djansko vadi, in vse
zlagoma navadi, brez truda in težave, brez posebne
zgube časa.

Bodi tedaj Štiglicева „Kateketika“ živo priporo-
čena tudi slovenskim gg. kateketom in učiteljem in pre-
pričani naj bodo, da jo bodo čitali z zadovoljnostjo in
s pridom.

Na Vojskem nad Idrijo je 3. t. m. pogorel kmet
Anton Likar, po domače Karpúč, h. št. 29. Zgorela mu
je po nesreči hiša do tlá; ostale so le gole stene, škoda
je cenjena čez 1000 gl., in če bo mogel še pred snegom
za silo vse pod streho spraviti, je vprašanje, ker se tukaj
navadno zima začne zgodaj. Že letos smo 23. preteče-
nega mesca imeli čez pol čevlja na debelo snega, ter
so ljudje več dni bili primorani izpod snega kuho ko-
pati. Posebno hudo so bili o tem pogorišju zadeti tudi
nekteri gostovi, kateri niso družega rešili kakor lastno
kožo in kar so na sebi imeli. Za kmeta je pa še to po-
sebnost, ker ni bil nič zavarovan. Podpisani slavno
vredništvo vljudno prosi v imenu nesrečnih, naj vse po-
gorelce usmiljenim srcem blagovoli priporočiti. Vsak,
še tako majhen dar se bo s hvaležnim srcem sprejel.

Na Vojskem, 4. oktobra 1877.

Val. Klobus, farni oskerbnik.

Pristavek. Kakor vselej, tako bodi tudi ta ne-
sreča dobrim Slovincem v polajšanje priporočena. Po-
sameznim se malo pozná, ako kaj podelé, obdarovanim
pa vender veliko zaleže, posebno kadar se darovi ne
razleté med mnoge. Vred.

Iz Žavca, 7. oktobra. (*Velik požar na Zgornji Lož-
nici. Knez Salm v Novem Celju nevarno bolan.*) Velika
nesreča je bližnjo vas Zgornjo Ložnico zadela pretekli
petek. Okoli 11 dopoldne si je šleten fantič pod Ko-
zolcem zakuril. Nihče malega brezpametneža pri tem
zapazil ni. V trenutku je bil kozolec v plamenu. Ker
je ravno hud vihar razsajal, so v eni uri šesterim po-
sestnikom pogorela vsa poslopja, vse hišno in poljsko
orodje in vsa živež za ljudi in za živali. Revščina je
velika; tem večja, ker so pogorelci še le pred par leti
po toči bili hudo poškodovani, in ker so še le pred
kratkim časom — iz raznih vzrokov — vsi zavaroval-
nicam proti ognju slovo dali.

Knez Leopold Salm v Novem Celju je za pljuč-
nico na smert zbolel. Že je previden s sv. zakramenti
za umirajoče in tudi sv. Oče so mu iz Rima že svoj
blagoslov poslali. Bog obrni blagemu gospodu hudo
bolezen na bolje in ohrani nam še mnogo lét zdravega
in srečnega tega terdnega katoličana, zvestega sina sv.
katoliške Cerkve — in nam Slovincem jako vdanega
— kneza Leopolda Salma.

V Gorici je ravnokar prišla na svetlo knjiga: „Caffou
Felix Antonius et Crobath Josephus Fridericus. Breves
notitiae biographicae, quas collegit ac conscripsit Ste-
phanus Kociančič. Goritiae 1877.“ — Kakor je neutrud-
ljivi gosp. pisatelj nedavno dal na svetlo življenje ranjc.
verlega dr. Hrasta, tako tudi zdaj kratek življenjepis
dveh nekdanjih profesorjev, starašin središnjega seme-
niša v Gorici, ki sta kmalo v začetku tekočega leta se-
danjo solzno dolino zapustila.

Nadja se pa gosp. pisatelj, da s tim ni vstregel le
samo Goričanom, ampak tudi drugim Slovincem in še
zlasti gospodom po sosednjem Kranjskem, posebno kar
zadeva ranjc. profesorja Crobath-a (r. Kroat-a), ker
bil je domá iz Kranja (prav za prav iz Stražiša, blizu
Kranja). Bodi tedaj tudi ta knjiga Slovincem gorko
priporočena, — toliko bolj, ker g. pisatelj pri svojem
delu ne iše družega, kakor da se tiskarski stroški po-
ravnaajo. Knjiga s terdnim, lepim papirjem in razločnim
tiram šteje 90 strani in se dobiva pri njem po 60 sold.
(kdor jo želi po pošti, pridene še 5 sld. za pošto).

Marsikdo bi morebiti želel še kaj drugih spisov
učenega pisatelja, postreže mu lahko še z naslednjimi
deli:

„Doctor Joannes Nepomucenus Hrast. Breves no-
titiae biographicae“ (še malo iztisov). Gorit. 1875; cena
30 sold.

„Histeria Archidioeceseos Goritiensis in compen-
dium redacta.“ Gorit. 1875; 75 sld.

„De bibliothecis praeprimis parochialibus rite ordi-
nandis, dirigendis et conservandis brevis instructio“ (še
malo iztisov). Gorit. 1875; 10 sld.

„Observationes biblico-geologicae in historiam crea-
tionis Mosaicam.“ Gorit. 1875; 60 sld.

Tudi pri teh knjižicah se za pošto pridene 5 sld.
Gospod pisatelj ne iše družega, kakor da se tiskarski
stroški poravnaajo.

Naj pristavimo iz zanimive knjige samo nekoliko
o znani in spoštovani družini „Crobath“, kar je ranji
Jožef Miroslav Crobath sam popisal v svojem osebnem
dnevniku. Pervi na Kranjskem je bil Matija Gregorij
„Crobath“, rojen na Hervaškem, ki bo kmali 200 lét,
kar je pribežal na Kranjsko pred Turki, ki so l. 1683
napadali Dunaj z 200.000 vojaki, po sreči pa jih je
Janez Sobiesky 12. kimovca premagal in pregnal na
Ogersko, potem ko so bili ti pošastniki svojo grozovitost
nasitili nad 25.000 kristjani, ki so jih bili posekali pred
svojim odhodom. Vlekli so iz dežele seboj 50.000 otrok,
6000 mož, 11.000 žen in 51.000 mladih iz Avstrije v
Turčijo. — Ta Matija tedaj je imel 5 sinov in 1 hčer,
ki je bila potlej soproga enemu sinov barona Grimšiča.
Izmed sinov je Frančišk Florijan, oženjen z Marijo
Garzarolli-evo, imel sina Jožefa, in je umrl l. 1774.
Jožef, rojen 2. sušca 1764, umrl 1831, je imel soprogo
Barbaro Paradeiserjevo. Njegov pervorojeni sin je bil
ravno umerli bogoslovski profesor preč. g. Jožef Fride-
rik Crobath; drugorojeni pa dobro znani preč. gosp.
Gašpar, v redu sv. Frančiška imenovan P. Benvenut,
že dolgo časa v Ljubljani; tretjorojeni pa Janez, go-
spodar domá v Stražišu št. 44. Drugo o tej mnogospo-
štovani družini in posebej o ranjkem prečastitem gosp.

profesorji, dragi čitatelj, sam poiši v omenjeni knjigi, ako namreč znaš latinski.

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XLV.

V Lembahu pri Mariboru

od 5.—12. majnika 1872.

Med vsemi poslanji letošnjimi me je lembaško naj bolj skerbalo. Vās, tik Maribora, pa misijon! Po človeško soditi, se ti je bilo v resnici za srečen izid, za dober vseh bati v Lembahu. Zloglasni neki odveč znani lažiaposteljni mariborske okolice, sovražniki duhovstva sploh, posebno pa jezuitov, ki žolč in strup mečejo okoli sebe na vse, kar je veri vdano v Mariboru, mi pa v bližnjem Lembahu! Kako čudno nasprotstvo, bi rekel, akorej skupaj, česa se nam je bilo nadjati, koliko upati pri Lembašanih, ki jih hodijo vsaki teržni dan v mesto mariborsko poslušat?!

Pa Serce presv. Gospodovo, Kraljica majnika sta naša pomoč še vselej bila, gotovo nas tudi letos ne bota zapustila, si rekam, če smo prav zraven kraja lažiasvobodnjakov našega milega, še vernega naroda skozi in skozi: Bog in Marija!

Deus in adjutorium meum intende — Domine ad adjuvandum me festina! zakličem k Gospodu — in se urno k molitvi podam. Prosim ponižno presv. Serce Jezusovo po posredovanji prečistega Marijnega Serca, povabim aposteljna Slovanov, sv. Cirila in Metodija s sv. aposteljnomo Jakopom, varhom lembaške duhovnije vred, ss. Ignacija in Ksaverija, vse svetnike in svetnice Božje in duše v vicah, da bi prosili vse Gospodovo preusmiljeno Serce za srečen izid za dobri, zaželeni vséh lembaškega poslanja.

In glej! zvezda upa je zasijala prec prvo jutro. Prišla so k začetku misijona sami mil. knozovladika na vse jutro iz Maribora ter so nas poslance Gospodove prav ljubeznjivo in prijateljski, očetovski so nas pozdravili.

Ob šestih zjutraj je bil naznanjen začetek poslanja. Ker smo vedili že v naprej, da knez pridejo, smo jih želeli vdeležiti začetka. Zato smo jih čakali. Ob pol sedmih priderdrá kočija s knezom iz Maribora. Lepo jih pozdravimo. Grejo v zgornjo sobo svojo, ter svojo vladikovo opravo hitro na-se denejo. Ko stopimo pred dom župnikov so že verli Lempašci z nebom pred hišnimi vratmi. Stopi pa tudi h kratki desetletna deklica izmed svojih družic, belooblečenih deklic s štirimi šopki šmarnic lepodišečih. Oberne se naprej k knezu, jih ljubeznjivo pozdravi in jim lepo veliko kitico pokloni; potem se k nam poslancem oberne in tudi slednjemu zmed nas kitico podari z lepim nagovorčekom. Zvonovi zapojó, mi pa slavico „Benedictus“.

Koj smo bili v cerkvi sv. Jakopa, lepo ozaljšani. Knez stopijo pred stopnice evangelijske strani in gosp. župnik pred darilnik. Po kratkem nagovoru župnikovem stopijo sami vladika na sredo darilnika ter tudi oni oserčivo besedo spregovoré Lembašcem. Na to stopi po poklicanju sv. Duha o. Doljak na leco z vvodnim govorom, ktere ga so knez poslušali — in potem so služili sv. mašo pred izpostavljenim sv. R. Telesom. Hotli so domu po sv. maši, pa sprelepo se jim je zdelo v ljubem Lempahu: zato ostanejo še pri deseti maši in pri govoru. Pri obedu smo bili prav dobre volje; slavni „pékarec“ je stal na mizi, zbudil je naj boljšo voljo. Benediktinci celovski, ktere sloveči „pékarec“ izderžuje v Celovci, imajo v „pekarskih“ svojih vinogradih v res-

nici zlato jamo svojo. Iz te zlate jame smo tudi mi nektare kapljice zlate za Repnje dobili, mali sodček za naše goste, za goste cele Slovenije mile. Ravno zdajle, ko to pišem, 14. rožnika, mi hodi v spomin „kritika“ o. Stareta o tem vinci, ki jo je danes opoldne pri kosilu, pred odhodom na Prežganj, izrekel verli oče: „S pobožnostjo se mora ta kapljica piti — za sv. mašo jo imejmo! tako izveratna je.“ Pa pustimo „pekarca“ lembaškega, pojdemo k Lembašanom. Kak vtis so storile prve naše besede na duhovnjane, kterim so liberalci tolikrat pridigali? Kdo bi si mislil, tudi lembašci in lembašce so pri pobožnosti sv. Ignacija svoje brate in sestre verne po slovenskem posnemale. Pozabili so popolnoma pridige lažiaposteljnove mariborskih in lembašanke so verno poslušale naše govore ter prepevale vse po cerkvi Slomšekovo lepo pesem misijonsko sebi in drugim na povzbudo:

Srečni in zlati čas svet'ga misijona,
O da smo včakali tudi ga mi!
Duša keršanska sedaj se potruji,
Zvoljen'ga časa nikar ne zamudi.

Oh ne zamudi, kerščanska dušica,
Z Bogom se spraviti, danes je tvoj čas,
Dnes se vtolažit' dá božja pravica,
Jutri je lahko že sodba za nas.
Danes je lahko še vse pridobljeno,
Jutri prepozno in vse zamujeno!

Tudi g. župnika Virka pesem o misijonskem zvonu je vsa cerkev navdušeno prepevala o 1/2 8 zvečer, kar se je zares lepo strinjalo z našo pobožnostjo.

Že krije tiha noč doline;
Živali spé in cvetje trat;
Mis'jonski zvon z visoke líne
Doní le tožno še enkrat.
O móli, móli! kliče zvon,
Daj dušam blagor, svet' mis'jon!

Ko skerben oče oznanuje
Mis'jonski zvon nebeški mir,
Po tergu, po vaséh se čuje,
In v vsako hišo najde tír.
O zvóni, zvóni! blagi zvon,
Hudobne zbudi svet' mis'jon!

Bogu darujmo serce svoje,
Dokler nas kliče zvonov glas;
Kdar sodbe strašne tromba poje,
Ne bo več milosti za nas.
Takrat ne bo več zvon zapél,
Mis'jon slovó za vselej vzél.

Vse, vse je delalo in bilo na serca lembašcev in lembašank... Kako smo se potem veselili vidivái toliko moštva pri spovednicah. Ko je g. župnik može obhajal, je rekel: okoli osem jih pogrešam — pa so menda potem spoved opravili. Mladenči pak so bili tako številno zastopani, da smo vsi imeli priserčno veselje nad njimi. Župnik domači je bil na moč vesel viditi toliko lepega cvetja in sadú v lepem svojem Gospodovem vinogradu.

Za dom in šolo.

Velikoserčna darežljivost.

Vsaka lepa zasluga je zastavljena na darežljivost. Vojšak se mora odpovedati premnogim zločnostim in lastnim željam, da se daruje za občni mir in varnost

za domovino. Mladi mož si zbere zdravniški stan, v katerem se podverže premnogim za počutke neprijetnim delom v prid terpečega, bolnega človeštva. Mladeneč si izvoli duhovski stan in odpovedati se mora zaradi bližnjega marsikterim vgodnostim življenja, ne daruje se družinskemu življenju zato, da se more vsega neločeno darovati Bogu in blagru bližnjega, zlasti njega zveličanju. Tako stori tudi devica, ktera si iz ljubezni do Boga in bližnjega izvoli deviški stan v redovništvu ali pa med svetom. Sploh je v darežljivosti velika skrivnost; vsak človek, zlasti kristjan — v katerem koli stanu — se mora mnogoterno darovati, ker brez tega človek ni zanič, nič v prid za človeštvo in tudi sam sebi nekoristen.

Naslednji izgled kaže, kako velikoserčne djanja je darežljivost zmožna doverševati.

L. 1852 je umrl v Parizu slavní grof Julij de Mornay, in sicer v stanovanju maršala Soult-a.

Usmiljena sestra je sedela pri znojju njegove postelje ter mu je stregla z zares evangeljsko skerblijvostjo in vdanostjo.

Nuna je bila devica pri 22 letih in berhkega obraza. — Grof je umiral. Usmiljena sestra ga je gledala s solznimi očmi. — V sobi bije ura poli devetih. — Nuna vstane, še enkrat pokaže bolnemu pravo hčerinsko ljubezen in postrežno skerblijvost ter se napravlja za odhod.

„Sestra!“ reče ji duhoven, ki je klečal pri postelji umirajočega, — „kaj je to?“

„Moram iti,“ mu odgovori vsa solzna.

„Ostanite no! Bodete vendar očetu zatisnili oči, ali ne?“

„Ne!“ zaverne sestra. „Moje redovniško pravilo mi vелеva do devetih biti zopet v samostanu. Moram ubogati; britkost, ki jo seboj vzamem, bo storila mojo daritev in pokorščino toliko bolj zaslužno.“

Zopet objame očeta, ki tega žalostnega poslednjega slovesa že ni več čutil ter odide objokana, in moli.

Grof Mornay je umrl še tisto noč.

Devica je bila Lojza Mornay-eva, ki je bila kake 4 leta poprej postala novinka in je bila takrat usmiljena sestra v bolnišnici Enghien, ktero je bila ustanovila vojvodinja Aumalska v Fauburg Saint-Antoine-u. Bila je močna, bogata, in bila bi med svetom lahko živela v mogočnosti, časti, v zločnosti. — Bolj se ji je prileglo postati „sestra Lojza“ in svoje mlade leta darovati skerbni postrežbi terpečih ljudi, ki so se po bolnišnicah poslovljevali z žalostnim pozemeljskim življenjem.

Kaj misliš pa ti, o djanju „sestre Lojze“? Notranji glas ti gotovo pravi: „To je blaga duša!“ In kaj meniš, bo li ta „sestra Lojza“ na smertni postelji obžalovala, da se je velikodušno vso darovala ljubemu Bogu, se odpovedala minljivim in goljufnim posvetnim rečem ter je šla v samostan? Gotovo ne; zakaj zlasti smert in večnost prav jasno pokaže, da je prav za prav vse, kar svet človeku podaja, nečimurno, prazno, tedaj nezmožno človeka zares osrečiti. Na smertni postelji posebno se pokaže, kako res je, kar govori vsevedoči Bog o posvetnih rečeh: „O nečimurnost čez nečimurnost, vse je nečimurno!“ Vzrok tega je povedal sv. Avguštin iz lastne skušnje, rekoč: „Ti si, o Bog, naše serce zá-se vatvaril, in nemirno je, dokler ne najde miru v tebi.“

Ljubi mladeneč! keršanska devica! ne daj se slepiti svetu in nečimurnosti: sicer si goljufan, goljufana — in morebiti za vselej in večno!

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Preserčna zahvala Naši ljubi Gospej presv. Serca in sv. Jožefu za zadobljeno zdravje! Bila sem čez 6 mesev hudo bolna za protinom, in še za drugo notranjo boleznijo; 3 mesece se nisem z nobenim udom ganila; vse zdravila so bile zastonj; ni bilo več upanja za zdravje, še manj pa, da bi mogla z rokami delati kdaj (moj oče in moj brat sta za to boleznijo umerla). V tih hudih težavah se obernem k Naši ljubi Gospej presv. Serca in sv. Jožefu in prosim več oséb, da opravljajo devetdnevno, da se še ozdravim, če je Bogu v čast in moji duši v zveličanje. Zahvala bodi tisučkrat Naši ljubi Gospej presv. Serca in sv. Jožefu! zadobila sem zdravje toliko, da zamorem vsakdanje dela opravljati. Prosim vas, bravci „Zgodnje Danice“, zatecite se v vsaki stiski k Naši lj. Gospej presv. Serca in k sv. Jožefu; gotovo bodete uslišani, če je Bogu v čast in duši v zveličanje.

M. Z. iz Zatične.

Prošnje.

Št. 1. Vsim gorečim častivcem N. lj. G. presv. S., posebno pa gg. duhovnom, živo priporočam svojega ljubljenega brata, da bi se spoznal in svojo dušo zveličal. Oh, ko bi bila jaz tako srečna, kakor ona, ki je stalno molila za svojega zgubljenega brata in je bila uslišana pri Mariji pomočnici. Jaz nevredna pa, akoravno že dolgo prosim Marijo, pa še nisem uslišana. Prosim vse po ljubi „Danici“, saj za en zdihljaj od vsacega zanj. O Marija, prosi pri Bogu za zgubljenega sina, da se spreoberne, — sej si pribežališe grešnikov!

J.

Št. 2. Mati, ki ima že dve leti prav hude bolečine na nogah po dnevi in po noči in ji nobene zdravila ne pomagajo, je od hčere v bratovsko molitev prav priserčno priporočena za pomoč, ako je Božja volja.

Št. 3. Neka oseba priporoča v bratovsko molitev tri dijake, da bi si tak stan izvolili, ktereга jim je Bog namenil in da bi v miru in bratovski ljubezni med seboj živeli.

M. P.

Št. 4. Žena goreče priporočuje moža, ki je silo podveržen pijančevanju, divji jezi in drugim gerdim pregreham, da bi se mu na posredovanje N. lj. G. pri Jezusovem presv. Sercu sprosilo spreobrnjenje.

Št. 5. Že delj časa prav hude bolečine v glavi terpeča prosi pomoči v posredovanji bratovske molitve, da bi bila rešena te hude nadloge, če je Božja volja.

Št. 6. Nekdo je posebno goreče priporočen, da bi bil na usmiljene prošnje Naše ljube Gospé presv. Serca rešen dolgoletnih dušnih britkost in hudih težav, če je Bogu v čast in duši njegovi v zveličanje.

Št. 7. Enako so priporočene tri bolne osebe iz bližnje duhovnije pri Ljubljani in družina v hudem terpljenji na Štajerskem.

Bratovske zadeve.

(Konec spiska v št. 38.)

Zahvale za izprošene milosti. Konec majnika 1876 je bilo število zahval od 12 lét 192.160, počez vsako leto 16.000; 31. majnika 1877 pa 147.804. Samo to leto tedaj je doseženih 55.644 milost, duhovnih in telesnih. — To mora res oserčevati vsacega blagega priatelja te molitvene družbe. Iz jutrove Indije, iz Asirije, iz

male Azije, iz Amerike in mnogih evropskih mest in krajev so prihajale v Issoudun ginljive zahvale za dobre, ki jih je bratovšina dosegla takim, ki so bili v naj hujših stiskah. Silno število uslišanj po Avstrijskem in Nemškem je znano tistim, ki beró „Monatrosen“.

To vse je prav veselo in tolažljivo; iz „Danice“ pa se bralci lahko prepričajo, da tudi Slovensko ni na zadnjem mestu, ker vsak list skorej naznani več ali manj prošenj in zahval; posebno pa se je število udov v tem kratkem času, kar se je bratovšina pri nas pričela, nepričakovano veliko že narastlo. Ali sme kdo prederzno imenovati, ako izrečemo misel, da ta bratovšina in šmarnice so veliko pripomogle, da letos ni bilo toliko hude ure, kakor že več lét, pa da je sploh veliko boljši letina, kot je bila lani in poprej. Molimo in prosimo še dalje in še obilniše, da bi Bog nas obvaroval tudi strašnih vojsk, ki druge kraje tare.

Namen molitve in za spomin pri sv. maši mesca vinotoka. (Dalje.) Glavni namen kakor v št. 40.

Posebni nameni. 16. vinot. Sv. Gal. Priporoč.: Samostani pod Turkom. Več oseb v dušnih potrebah. Obnašanje mladine naše v cerkvi.

17. M. Margareta Alacoque (r. Alakok). Priporoč.: Mlačni in prostomišljaki za spreobrnjenje, zlasti v naši deželi. Na telesu in na duši terpeči v naši deželi, zlasti 3 osebe. Otrociči za vnemo v ljubezni Božji.

18. Sv. Lukež evangelist. Priporoč.: Šole, izobraževališa in umetniki za uke in dela v cerkvenem duhu. Katoliško časništvo. Družina in posli.

19. Sv. Peter Alkantarski. Priporoč.: Naši misionarji v Ameriki in spreobrnjenje Indijanov in Amerikancev sploh. Hudo skušani. Umirajoči.

20. Sv. Janez Kancij. Dobri duh pri mladini in vnema za duhovski stan. Cerkev po vsem Slovenskem. Pregnanci v Severiji (Sibiriji).

21. Obletnica cerkvenega posvečevanja. Sv. Uršula s tovaršicami. Priporoč.: Odvrnjenje pohujšljivega obnašanja po cerkvah. Uršulinski red z mladino vred, ki jo ima v odgoji. Pregnano redovništvo, zlasti na Nemškem in Laškem.

22. Sv. Kordula. Priporoč.: Privatne šole in odgojiša. Spreobrnjenje Arabov in Turkov. Živi in mertvi, za ktere ni posebnih prošenj. Neka družina v stiskah na Štajerskem.

Življenje štirinajsterih pomočnikov v sili.

VI. Sv. Krištof, spričevavec ali marternik.

(Konec.)

Trinog Dagen je bil silno razdražen, da tuji človek brez njegovega dovoljenja v njegovi deželi novo vero oznanjuje, češ, da združbe dela. Dagen je natolceval, da prišli tujci ljudstvo podpihuje, naj se zoper njega, vsiljenega vladarja, spunta in mu pokoršino odreče; toraj ga ukaže vjeti in pred sodnji stol pripeljati. „Kdo si ti“, zareži vanj tiran v svoji jezi, „kdo si ti, ki se prederzneš, delati razpertje in upor v moji deželi?“ Svetnik mu pohlevno odgovori: „Kristjan sem, na Kaanaanskem rojen, poprej sem se imenoval Adokin; zdaj pa, ko me je Bog poklical iz malikovavstva k sv. keršanski veri, se imenujem Kristofor. Nisem ne prišel združbe ne razpore delat, temuč prišel sem v tvojo deželo, da oznanujem mir in vero v edino pravega Boga, stvarnika nebes in zemlje.“ Samosilnik saničuje in preklinja keršansko vero, ter jo po ajdovski navadi nespamet imenuje. Krištof mu odgovori s krotko besedo: „O vladar, nimaš prav, da keršanstvo nespamet ime-

nuješ, nespamet je, moliti vaše bogove iz kamna in brona; naj veči modrost pa je, verovati v edinega vsegamogočnega Boga, ki je nebo in zemljo stvaril, ki nas je peklenškega brezna rešil, in nam kraj pripravil v svetem raji, če vanj verujemo in po njegovih zapovedih živimo.“ Tiran same jeze z zobmi škriplje in ukaže svetnika vreči v temno ječo.

Grozovitež sem ter tje premišljuje, kako bi čverstega mladenca naj lažje k malikovanju nagnil; zmisli si peklenško zvijačo, da bi njegovo čistost omajal in podkopal. Sprideno ženstvo, si misli, ga bode s svojim prilizovanjem premotilo in omamilo, da bo rad daroval našim bogovom. Pošlje tedaj v ječo dve razberzdani deklini, Niceto in Akvilino. Pa komaj stopite v ječo, že padete na tla; nebeška svetloba, ki svetnika obdaja, ji na tla pobije. Jokaje in zdihovaje prosite svetnika, naj njima od Boga odpuščenje sprosi. Svetnik jima reče: „Zapustite svoje nečiste bogove Jupiterja in Apolina, in verujte v pravega Boga, Jezusa Kristusa, ki nas je s svojo kervjo odrešil, in milost bote dosegli.“ Žarek neskončne milosti Božje je obé prešinil, razsvetlil in omečil, da s potertim srcem svoje zmote obžalujete in v edino pravega Boga verujete. Ko Dagen to zvé, ji ukaže k sebi poklicati in v tempelj peljati s poveljem, naj razžaljene bogove odpuščenja prosite in z darovanjem utolažite. Spokornici stojé pred malikom Jupiterjem svoje pasove okoli malika ovijete, in malika (se vé, da po Božji moči) z njegovega sedeža na marmorjeve tla potegnute, da se razdrobi. Vpričo ljudstva posmehovaje vpijete: „Glejte vaše bogove, ki se dajo od ženstva potepati!“ Nato ste bili grozovito mučeni, z železnimi grebeni razmesarjeni, v ogenj verženi in poslednjič ob glavo djani. — Njun spomin se v katoliški cerkvi obhaja 24. malega serpana.

Dagen je bil silno razdražen že zato, ker je bil sv. Krištof Niceto in Akvilino spreobrnil; toraj se vsa njegova jeza izlije na Krištofa. Ko Krištof noče po nobeni ceni malikom darovati, ga vladár ukaže grozovito mučiti. Rabeljni ga od glave do nog strahovito razbičajo, mu razbeljeno železno kapo na glavo denejo, ga k železni klopi priklenejo in velik ogenj krog njega vžgó. V teh strahovitih mukah se keršanski junak oberne k Dagnu in mu reče: „Vedi, o revež, da po moči Jezusa Kristusa tvojih muk ne čutim!“ Po čudežu se železna klop raztopi kakor vosk, in mučenec stopi nepoškodovan iz ognja. Nato oznanuje z močnim glasom zbranemu ljudstvu keršansko vero, njegova beseda ima toliko moč, in njegov zgled serca vsih tako presuni, da se jih je po besedah svetega Ambroža 48.000 spreobrnilo. Nato trinog ukaže, svetega junaka k stebru privezati in s pušicami vanj streljati; toda pušice ga ne zadevajo, ena pa se verne in zadene rabeljna v okó, da oslepi.

Dagen se utruji s svojimi mnogoterimi mukami zoper svetega junaka preverjati in k malikovanju nagibati, toraj ukaže ga ob glavo djati. Na morišu svetnik poklekne na zemljo in prosi Boga, da naj na tistem kraju, kjer bo njegovo truplo pokopano, ljudem ne škoduje ne toča, ne lakota, ne kuga in ne ogenj. Po spričevanju zgodovinarja Boronija je sveti Krištof prejel mučeniško krono 25. mal. serp. leta 254 pod rimskim cesarjem Decijem II.

Čudež. Rabelj je s kervjo sv. Krištofa pomazal svoje slepo okó, in je zopet pogled dobil.

Poduk. Po zgledu sv. Krištofa tudi mi vedno nosimo Kristusa v svojem sercu, in z njegovo močjo bomo premagali vse svoje dušne sovražnike. Vihar divje jeze, hudega poželenja in drugih strast nas ne bo poderl; hudobno, pohujšljivo govorjenje tega svetá nam ne bo

sercé okužilo in spridilo; nobena roparska roka ne bo premogla utergati bele lilije svete nedolžnosti; tudi satan ne bo premogel nas potegniti v peklenški brezen. „Ako je Bog za nas, kdo je zoper nas“ (Rim. 8, 31.), kdo nas bo mogel premagati? piše sv. apostelj Pavel.

Molitev. O slavni, nepremagljivi junak v sveti veri in čednosti, kervavi Kristusovi spridevavec, sv. Krištof! ki si veliko tisoč ljudi iz teme nevednosti in zmote k luči prave vere pripeljal, jih v keršanskem življenju poterjeval in jim tudi v telesnih potrebah na pomoč prišel: bodi tudi naš pomočnik s svojo prošnjo pri Bogu, da vse zmote berž spoznamo in zaveržemo, po sv. veri živimo, čistost — sleherni po svojem stanu — ohranimo, vse reve in težave voljno prenašamo, in in poslednjič v sv. raj k tebi pridemo. Po Jezusu Kristusu Gospodu nsšem pridemo. Amen.

Listek za raznoterosti.

Vožnja po Rudolfovi železnici od 15. tega meseca — vlaki za osebe: Odhod iz Ljubljane: ob 3 in 55 minut. zjutraj; ob 8 dopoldne; ob 6 in 15 minut. zvečer. — Prihod v Ljubljano: ob 2 in 35 minut. zjutraj; ob 8 in 58 minut. dopoldne; ob 8 in 45 minut. zvečer.

Der Glaube als göttl. Tugend itd., preizverstno novo delo sekovskega škofa milgsp. Zwergerja bodi v naglici živo priporočeno. Več prihodnjič.

Iz Tersta, 8. vinot. Preteklo noč je umerl č. g. Jože Zorman, kurat na Ketnari. Imel je še le 50 lét, bil je v vsakem oziru poštenjak in izversten duh. pastir, čislán in ljubljén od vsih, ki so ga poznali. Spomladi se ga je jela poprijemati neka bolezen, za katero ni bilo zdravila, in tako smo zopet zgubili enega iz naše verste, ki se od dné do dné kerči, a ni jih, da bi jo daljšali, in tudi upanja ni v sedanjih griževih goniti, da jih v prihodnje bode. V štirih tečajih bogoslovja imamo jih pét, to je, v IV. tri, v III. dva, v II. 0, v I. 0.

Poslednje novice. V rusko-turški vojski kri teče na potoke, brez posebnega vspéha. Ob Šipki, Plevni in Ruščuku se nadalje bombarduje. Ob Donovi je namesto previdnega Ali-pašata postavljen poveljnik Sulejman, ki zná Turke dobro v ogenj goniti, in bati se je torej hudih reči ob Jantri ali ob Ruščuku; že se vzdiguje Sulejman od Osman-bazara k napadu. — V Aziji je toliko gotovo, da od obéh strani jih je te dni veliko spet pobitih — brez vspéha, ker obé strani ste ohranile svoje prešnje stanje, če tudi turški prijatli ne nehajo naznanjati, kolika groza Rusov da je padlo. — „Dayli-Telegraph“ hoče vediti, da je na Rumunskem 17—18.000 vojakov bolnih za kolero in merzlico. — Ob Libanu je nekaj nepokojnih turških razkolnikov in nevercev (Metuali in Anzari) pričelo rogoviliti zoper Turka. Turške vojne s prostovoljci vred iz Damaska in Bejruta jih íšejo ukrotiti. Za kristjane po unih krajih bi bi bilo nevarno, ako bi taki divjaki po unih krajih premagali, posebno ako bi se tudi Druzi zopet vzdignili. — Egiptovska nemarna vlada, ali kaj? — je Kleopatrin obelisk v Aleksandriji, ki ga je vsak tujec šel ogledat, Angležem izročila, ki ga zdaj na nalaš narejeni ladiji vlečejo po morji na Angleško in pride v London. Ko bi „Antoniev steber“ ravno tam ne bil tako kolosalno velik in težek, kdo vé, če bi tudi tega Angleži sčasoma ne „izšahrili“? — Serbi se bodo vdeležili vojske; že je 7 brigad šlo

na jutrovo mejo. — Turki se pripravljajo, da bi Černogorcem zopet uzeli, kar so poslednji čas zgubili.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Henrik Dejak, duh. pom. v Sori, gre za kurata v Budanje. — Podeljenja in prestave čč. gg.: Jan. Virant je dobil Mehovo; Val. Lah postal kurat v Begunjski kaznivnici; — sem. duhovni: Jož. Borštnar gre za duh. pom. na Faro pri Kost., Al. Jerše v stari Log, Jan. Piskar v Čermošnjice, Jan. Sušnik v Radeče, J. Bizjan v Selce; vpokojnika Ign. Ključevšek na Jesenice in Jan. Pogačnik v Mirno; Ljud. Škufca v Trebnje; Jož. Pekovec v Škocijan; Ant. Verbaja v Kostanjevico; Fr. Boncelj za I. kapl. v Žiréh; Jan. Mervec v št.-Jernej za I.; J. Mavrič v št.-Jernej; Fr. Avguštin v št.-Janž; K. Jančigar v Stari terg; Maks. Veja v Kranjsko goro; Jak. Vindišar k sv. Križu pri Teržiču; Jož. Resnik za I. v Postojni; Jak. Alijaž za I. v Teržiču; Mat. Kralj v Škofjo Loko; novomašnik J. Verhovnik v Soro; Fr. Žagar v Sostro.

V bogoslovje so sprejeti gg.: Jak. Bajec v 4. l.; v 1. l. pa: Mih. Arko iz Sodražice, Jan. Golf iz št.-Vida pri Zat., Mat. Kljun in Jož. Lesar iz Ribnice, Vinc. Pirek iz Drahan-a na Moravskem, J. Zelnik iz Naklega, Ign. Zor iz Kamnika.

V Teržaški škofiji: Č. g. Bukovec Fr. gre za oskerbnika v Terbiž; č. g. Gabrielič Jan. za kaplana v Žmin k sv. Mateju; č. g. Žnidarič Karol za duh. pom. v Gračisce; č. g. Kavalič Jan. za duh. pom. v Črnaverh; č. g. Rogač Ant. za oskerbnika na Katinaro; č. g. Zajec Anzelm za duh. pom. v Hrušico; č. g. Plata Valentin za duh. pom. v Jelšane.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Jožef Bratanič, župnik v Vitanji, bo začasno oskerboval kuracijo sv. Lamberta v Skomrib. — Provizorji so postali čč. gg. kaplani: Vinko Geršak pri Sv. Jungerti na Pohorju; Jože Černko v Stopercih, in Fr. Dovnik na Zgornji Polskavi. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Jakob Košar v Laporje; Fr. Polc za I. v Šmarje; Fr. Škerjanec za I. na Vransko; Jakob Cajnkar v Poličane; Jakob Krušič za I. v Sevnico; Florijan Vizovišek za I. k Sv. Križu poleg Slatine; Jožef Tombah za I. v Stari terg; Janez Stajnko v Griže; Juri Purgaj v Zreče; Anton Ribar na Teharje, in Janez Vrabelj za I. v Hoče. — Umerl je č. g. Anton Stajnko, župnik v Stopercih, 1. t. m. R. I. P.

V Kerški škofiji: Č. g. Jožef Stroinik, provizor v št.-Rupertu pri Celovcu pride za provizorja v Tulčnik. Č. gosp. Franc Schaubach, duh. pom. na sv. Lušarijah, za provizorja v Gorenče. Č. g. Janez Schaubach, provizor pri sv. Štefanu na Zili, za provizorja v Zweikirchen. Č. g. Ant. Oraž za provizorja v Kotarče. — Umerl je 1. okt. č. g. Tomaž Schneider, fajm. v Tulčniku. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za Kompoljske pogorelce v Dobrepoljski fari: Neimenovana nekaj obleke. — Z Brezovice po čast. gosp. župniku Jan. Potočniku 15 gl. — Neimenovana 1 gl. in 60 kr. za cerkev. — Po č. g. Mat. Lavriču, oskerbn. v novi Oslici, 4 gl. — G. Jožef Fogel, kupec v Radečah, 3 gl. in za cerkev 2 gl.

Za milgsp. škofa Mraka: Neimenovana iz Polján 1 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Gosp. P. v. S. J.: Prav tako — za obe strani. —